

ЗАУВАГА АВТОРА

Кілька років тому я написав книжку під назвою «Екзорцизм моєї найліпшої подруги»; у ній ідеться про двох дівчаток-підлітків із Чарльстона, що у Південній Кароліні, 1988-го — у розпал сатанинської паніки*. Дівчатам закрадається думка, що одна з них одержима сатаною, і все закінчується кепсько.

Роман написано з позиції підлітка, тож батьки в ньому здаються жахливими, — саме такими ми бачимо їх у підлітковому віці. Та є й інша версія історії — з позиції батьків — про те, яким безпорадним відчуваєшся, коли твоя дитина в небезпеці. Я хотів написати історію про цих батьків, і так народився «Посібник зі знищення вампірів від Південного книжкового клубу». Це не сиквел «Екзорцизму моєї найліпшої подруги», але події відбуваються за кілька років у тому самому районі, де я зростав.

У дитинстві я не сприймав маму серйозно. Вона була домогосподаркою й учасницею книжкового клубу. Мама та її подруги завжди займалися безліччю справ, водили карпул** і змушували дотримуватися

* Сатанинська паніка — соціальне явище у США 1980-х, страх перед нібито широкою мережею сатаністів, які викрадають і вбивають дітей. У той час і справді відбувалося багато ритуальних убивств, але подальші розслідування не виявили жодної сатанинської змови. — Тут і далі прим. пер.

** Car pool — типове американське явище — домовленість між різними людьми щодо регулярних поїздок на авто, коли водіями бувають усі член групи по черзі. Часто застосовно для поїздок на роботу, розвезення дітей до школи й на гуртки тощо.

безглузких правил. Вони здавалися просто зграйкою дівчат із вітром у голові. Зараз я усвідомлюю, якій немислимій кількості справ вони давали раду, а я про це навіть не здогадувався. Вони приймали на себе удари, щоб ми могли ні про що не турбуватися, бо так усе і влаштовано: батьки терплять біль, аби цього не довелося терпіти дітям.

Крім того, ця книжка про вампірів. Вони є тим знаковим американським архетипом волоцюги в джинсах, який вештається від міста до міста, не має ні минулого, ні жодних зобов'язань. Згадайте Джека Керуака, Шейна чи Вуді Гатрі. Згадайте Теда Банді*.

Адже вампіри — це справжні серійні вбивці, позбавлені всього, що робить нас людьми, — вони не мають друзів, сім'ї, коріння чи дітей. Лише голод. Вони їдять і їдять, але ніколи не насичуються. У цій книжці я хотів протиставити невиситимого чоловіка без жодних зобов'язань жінкам, чиї життя визначаються їхніми незчисленними обов'язками. Хотів протиставити Дракулу своїй мамі.

Як ви побачите, ця боротьба несправедлива.

* Шейн — персонаж однойменного американського вестерна 1953 р.

Вуді Гатріг — співак, музикант жанру фолк. Мандрував Америкою, зокрема автостопом.

Тед Банді — один із найжорстокіших серійних убивць в історії США.

ПРОЛОГ

Ця історія завершується кривавими подіями.

Кожна історія починається так: вересклива дитина, висмикнута з утроби, скупана у слизі й літрі материнної крові. Та зараз небагато історій завершується кров'ю. Зазвичай це повернення до лікарні й суха, тиха смерть в оточенні приладів, після серцевого нападу на під'їзній доріжці, інсульту на задньому ганку, чи повільного згасання від раку легень.

Ця історія починається з п'яти дівчаток, кожна з яких народилась у бризках материнної крові, була вимита й насухо витерта. Потім їх перетворили на пристойних юних панянок, навчили мистецтва подружнього життя, аби ті стали бездоганними партнерками й відповідальними матерями, які допомагають із домашніми завданнями, перуть речі, що належать церковним товариствам квітникарів, грають у настільні ігри, відвозять дітей на уроки етикету й до приватних закладів освіти.

Ви бачили цих жінок. Вони сходяться за обідом і сміються так гучно, щоб їх чув кожен у ресторані, хмеліють від одного келиха вина. Їхнє уявлення про бурхливе життя обмежується придбанням пари різдвяних сережок, що світяться. Ці пані надто довго переймаються тим, замовляти десерт, чи ні.

Як у всіх поважних осіб, їхні імена лише тричі з'являються в газетах: коли вони народжуються, коли одружуються і коли помирають. Вони люб'язно приймають гостей і щедрі до тих, кому в житті пощастило менше. Вони шанують своїх чоловіків і плекають

дітей. Знають, яка важлива порцеляна, усвідомлюють відповідальність за срібло, успадковане від прабабусь і знаються на якості льняної тканини.

До кінця цієї історії вони виявляться закривавленими.

Частина тієї крові буде їхня, інша — ні. Однак кров литиметься рясно. Вони в ній плаватимуть. І в ній потонуть.

ПЛАЧ, ЛЮБА КРАЇНО

Листопад 1988

РОЗДІЛ 1

Джордж Буш-старший 1988 року обіцяв: «Жодних нових податків», — і виграв президентські перегони, а Майкл Дукакіс, який катався в танку, — програв*. Тоді татусем американців був доктор Гакстейбл, матусями — Кейт і Еллі, а бабусями — «Золоті дівчатка»**; Макдональдз оголосив про відкриття свого першого закладу в Радянському Союзі, всі купували й не читали «Коротку історію часу» Стівена Гокінга, на Бродвеї почали ставити «Привид опери», а Патриція Кемпбелл готувалася до смерті.

Вона побризкала зачіску лаком, начепила сережки, наклала блиск на губи, та коли глянула на себе в дзеркало, побачила не тридцятидев'ятирічну домогосподарку з двома дітьми й світлим майбутнім, а мерця. Знала: якщо не почнеться війна, океани не вийдуть із берегів, а Земля не впаде на Сонце, цього дня відбудеться щомісячна зустріч Маунт-плезантської літературної спілки, а вона не прочитала книжки. Та мала вести програму вечора. А це означало, що менш ніж за дев'яносто хвилин мусила стояти в кімнаті, повній жінок, і модерувати дискусію про непрочитану книжку.

Патриція збиралася прочитати «Плач, люба країно», слово честі. Але щоразу, коли брала примірник і прочитувала *Чудова дорога, що веде з Уксопо до*

* Ідеться про передвиборчу промову Буша, в якій він сказав: «Слухайте уважно: жодних нових податків». І це стало крилатим висловом. Натомість фото з його головним опонентом Майклом Дукакісом, де він позував у танку, спричинило глузування у медіа.

** Усе це персонажі популярних американських ТБ-шоу 1980-х.

пагорбів, Корі з'їжджала на велосипеді з пірса: гадала, якщо крутитиме педалі достатньо швидко, зможе проїхати по воді. Або ж вона підпалювала волосся брата, намагаючись дізнатися, як близько можна піднести сірника, щоб воно спалахнуло. Або вона всі вихідні казала кожному, хто телефонував, що мама не може взяти слухавку, бо померла. Про те Патриція дізналася, лише коли люди почали приносити запіканки на знак співчуття.

Перш ніж Патриція могла дізнатися, чому ж дорога з Уксопо така чудова, вона помічала, як Блу голяка біжить повз вікна веранди, або усвідомлювала, що в будинку так тихо, бо вона забула малого в центральній бібліотеці й тепер треба застрибнути у «Вольво», щодуху летіти мостом назад і молитися, щоб його не викрали муністи*, або він не вирішив довідатися, скільки родзинок влізе йому до носа (двадцять чотири). Патриція навіть не дізналася, де той Уксопо розташовано, бо її свекруха, місіс Мері, переїхала до них на шеститижневі відвідини, тож у комірчині завжди мали бути чисті рушники й постіль на ліжку для гостей слід було змінювати щодня; а ще місіс Мері було важко вилазити з ванни, тож довелося встановити спеціальне поруччя, а для цього — знайти майстра, який зробив його. Дітям потрібно було випрати одяг, Картеру — випрасувати сорочки, Корі хотіла нові футбольні бутси, бо всі вже мали такі, а їхній родині це зараз не по кишені; Блу визнавав лише білу їжу, і Патриція мусила щодня на вечерю готувати рис... Тому дорога вела з Уксопо до пагорбів без неї.

* Представники нового на той час релігійного руху «Церква об'єднання», заснованого Мун Сон Мьоном.